

MISSATGE DIA MUNDIAL DEL TEATRE 2024 ELOGI DEL TEATRE AMATEUR

Fer una cosa *per amor a l'art* és la definició més acurada per sintetitzar, explicar o transmetre el significat essencial de la paraula *amateur*. En el sentit etimològic del mot, préstec del francès, un *amateur* és un amant o aficionat que practica una determinada activitat, única i exclusivament perquè li agrada. Aplicat al món de les arts escèniques, qui fa teatre amateur seria algú que gaudeix cada dia pujant a l'escenari, que vibra interpretant personatges de ficció, que es diverteix posant-se màscares i transformant-se en mil cares, escrivint diàlegs, o que sent a flor de pell la connexió especial amb el públic en una sala.

Per tant, fer teatre amateur no vol dir ni rebaixar el nivell d'exigència, ni tampoc depèn del grau de formació dels actors, la quantitat d'espectadors de la platea o la potència dels focus que il·luminen la escena. Amateur és una qualitat que fonamentalment té a veure amb la passió i el plaer. Així, fa teatre amateur una companyia humil d'adults que es reuneixen dissabtes al vespre després de la jornada laboral, o un grup de jubilats que dos dies a la setmana recreen escenes de Shakespeare en una sala polivalent, o una classe d'institut que prepara l'espectacle de final de curs davant d'alumnes i familiars. Si els atrau i captiva el que fan, tots ells són membres de ple dret del col·lectiu extensíssim del teatre amateur.

I aquest col·lectiu amateur no és menys prestigiós ni menys rellevant que la resta de companyies teatrals de renom, que no porten aquest adjectiu adjacent, que a vegades s'utilitza amb to despectiu. És per això que té el mateix mèrit i valor tant el grups d'actors i actrius que fan teatre a les escoles, com les grans produccions de festivals internacionals prestigiosos. Per tant, que un grup de joves, a més de fer els deures de classe, es trobi de tant en tant per aprendre català declamant les rèpliques de la Marta, en Sebastià, La Núria o en Manelic de *Terra Baixa* d'Àngel Guimerà, de qui enguany es celebra el centenari, mereix tanta o més importància i reconeixement que els muntatges amb subvencions milionàries i estrelles de renom que protagonitzen la cartellera del Teatre Lliure o el Nacional.

Així mateix, una altra característica que capta el significat essencial de l'amateur és el *desinterès*. No en el sentit de apatia o desgana, sinó tot el contrari, perquè, qui fa teatre amateur, ho fa sense buscar cap recompensa material, sense objectiu utilitarista ni obeint a un benefici econòmic. Ho fa perquè vol. No utilitza el teatre com a mitjà per aconseguir una finalitat posterior, sinó que viu el teatre com un fi en si mateix. No hi ha cap altre interès que no sigui el mateix acte de pujar a escena. L'únic que el mou és la passió i el desig per imaginar històries de ficció en un escenari, no cap altra estímul extern. Els actors i actrius amateurs no guanyen diners amb la seva actuació, perquè la seva feina és una altra, mentre que el teatre és la seva passió, al marge de les obligacions i els vicis de la jornada laboral.

Ara bé, per acabar, és important matisar que el fet que els actors i actrius amateurs no rebin diners a canvi del seu art, no vol dir que el teatre no pugui arribar a ser una feina professional per aquells que vulguin dedicar-s'hi. L'elogi de fer teatre per amor a l'art no dona dret a l'explotació, el tracte de favors ni té a veure amb complir un contracte a canvi de fum. Tot això va en contra de la pròpia definició d'amateur. Un actor o actriu amateur ho serà sempre perquè vol, però mai perquè no tingui l'alternativa de ser professional. Elogiar el teatre amateur vol dir reivindicar una manera desinteressada i implicada de fer teatre, però al mateix temps, vol dir mantenir intacta la necessitat d'entendre el teatre com una professió fonamental i profitosa per a la societat.

Mon Bover i Aniol Costa-Pau
Coordinadora de Girona